

Nefyto in Green Deal groene gewasbeschermingsmiddelen

Op 30 juni 2014 vond op het ministerie van EZ de ondertekening plaats van de Green Deal groene gewasbeschermingsmiddelen. Nefyto is één van de ondertekenaars. Samen met andere partijen wordt nu gewerkt aan het versnellen van de toelating van deze specifieke groep gewasbeschermingsmiddelen.

Namens het ministerie van Economische Zaken ondertekende staatssecretaris Sharon Dijksma de Green Deal. "Deze Green Deal biedt voordelen voor iedereen", aldus de staatssecretaris in een korte toespraak voorafgaand aan de ondertekening. "De industrie kan sneller groene middelen op de markt brengen. De sector versterkt op deze manier haar 'licence to produce'. En de milieuorganisaties zien zo snel mogelijk de overstap naar nieuwe duurzame gewasbeschermingsmiddelen."

De Green Deal groene gewasbeschermingsmiddelen is verder ondertekend door het Ctgb, LTO Nederland, Artemis (producenten gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong), Nefyto, Bionext (biologische land- en tuinbouw) en Natuur & Milieu.

Namens de deelnemende partij en zei Albert Jan Maat (LTO): "Deze Green Deal moet leiden tot verbetering, versnelling en Europese harmonisatie van de beoordeling van laagrisico middelen. Overheid, Ctgb en bedrijfsleven trekken hierin samen op. De ervaring die we hiermee in Nederland gaan opdoen, zal ons straks helpen in het overleg met Brussel."

Toelating versnellen

In de kern komt de Green Deal hierop neer: de betrokken partijen leveren een gezamenlijke inspanning om de komende jaren zoveel mogelijk groene gewasbeschermingsmiddelen op de markt te laten komen. Daarmee komen zij tegemoet aan de maatschappelijke en politieke wens voor meer duurzaamheid. De inspanning van de partijen binnen de Green Deal richt zich vooral op het versnellen van de toelating van deze middelen.

Groene gewasbeschermingsmiddelen hebben gemeen dat ze een laag risico hebben voor mens, dier, milieu en niet-doelwit organismen. Op

De ondertekenaars van de Green Deal (vlnr): Bavo van den Idsert (Bionext), Johan de Leeuw (Ctgb), Sijas Akkerman (Natuur & Milieu), Sharon Dijksma (staatssecretaris), Albert Jan Maat (LTO Nederland), Carlos Nijenhuis (Nefyto) en Nico van Steekelenburg (Artemis).

dit moment zijn er nog geen werkzame stoffen beoordeeld, goedgekeurd of toegelaten als laag-risico. Met de Green Deal willen de deelnemende partijen bewerkstelligen dat hiermee vaart wordt gemaakt. Daar is zowel de agrarische sector als het milieu bij gebaat. Ook in de beleidsnota duurzame gewasbescherming 2013-2023 'Gezonde groei, duurzame oogst' geven de betrokken ministeries aan dat zij het gebruik van laag-risico middelen willen stimuleren.

Motie Jacobi

Een belangrijke aanzet tot deze Green Deal is gegeven door de motie van Tweede Kamerlid Lutz Jacobi (PvdA), die in maart 2014 door de Tweede Kamer is aangenomen. De motie houdt in dat het op de markt brengen van laag-risico middelen volgens de Europese Verordening moet worden aangemoedigd en vergemakkelijkt. Met deze motie vraagt de Tweede Kamer om een vereenvoudigd toetsingskader mogelijk te maken en een 'snel spoor' in te voeren voor de toelating van groene gewasbeschermingsmiddelen, door het realiseren van een efficiënte beoordelingsprocedure bij het Ctgb.

Afgelopen voorjaar zijn de voorbereidingen voor de Green Deal gestart. Nefyto is hier, samen met de andere partijen, vanaf het begin bij betrokken geweest.

Nefyto en Artemis

Binnen de Green Deal hebben Nefyto en Artemis een gezamenlijke opdracht. Op basis van door LTO en

lating van deze middelen wordt bemoeilijkt doordat dit op Europees en nationaal niveau nog niet goed is uitgewerkt. Daar moet snel verandering in komen, omdat deze middelen een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van geïntegreerde gewasbescherming. Door met een Green Deal de handen ineen te slaan, kunnen we die versnelling realiseren. De ervaringen die we in Nederland opdoen, kunnen we doorspelen naar Europees niveau."

Handhaving en controle

In de gesprekken voorafgaand aan de Green Deal heeft Nefyto nadrukkelijk aandacht gevraagd voor handhaving en controle van groene gewasbeschermingsmiddelen. Jo Ottenheim licht toe: "De industrie investeert in studies, dossiers en toelatingsaanvragen voor nieuwe middelen. Deze investering loont alleen als concurrerende producten van de markt worden geweerd die geen toelating hebben, maar wel op de markt zijn en een gewasbeschermingsclaim hebben. Alle producten die claimen onkruid, schimmels of insecten te bestrijden (ook al zijn ze van natuurlijke oorsprong), moeten voldoen aan de eisen van werkzaamheid en van veiligheid voor mens, dier en milieu. Ook groene gewasbeschermingsmiddelen kunnen effecten hebben. Als zij geen toelating hebben, moet daar tegen worden opgetreden. Nefyto spant zich in om dit onderwerp op de agenda te houden."

Nefyto biologisch

In het productenpalet van de Nefyto-deelnemers nemen biologische gewasbeschermingsmiddelen een steeds belangrijker plaats in. Meerdere factoren geven de aanzet: de

Het testen van biologische middelen: een onderzoeker beoordeelt de wortelknobbels van aaltjes op een tomatengewas op kunstmatig substraat.

In het kort

- Op 30 juni 2014 vond op het ministerie van EZ de ondertekening plaats van de Green Deal groene gewasbeschermingsmiddelen. Nefyto is één van de ondertekenaars.
- De betrokken partijen spreken af om een gezamenlijke inspanning te leveren, met als doel de komende jaren zoveel mogelijk groene gewasbeschermingsmiddelen op de markt te laten komen.
- Die inspanning richt zich op het versnellen van de toelating van deze middelen.
- Deze versnelling kan worden gerealiseerd door deze middelen op basis van een beperkte set criteria te beoordelen.
- De ervaringen opgedaan in deze Green Deal worden doorgespeeld naar de EU.

Wat zijn groene middelen?

Binnen de Green Deal worden, in het kader van de samenwerking, onder groene gewasbeschermingsmiddelen verstaan:

- Middelen van natuurlijke oorsprong zoals van planten, dieren, micro-organismen of bepaalde mineralen.
- Nagemaakte middelen, identiek aan de natuurlijke stof.

Alle groene gewasbeschermingsmiddelen hebben gemeen dat ze een laag risico hebben voor mens, dier, milieu en niet-doelwit organismen.

markt vraagt erom, het vinden van geschikte gesynthetiseerde stoffen wordt steeds moeilijker en het past ook bij de bedrijfstak. Dit proces wordt versneld door overnames van bedrijven die deze middelen produceren. Inmiddels zijn vier van deze bedrijven overgenomen door Nefyto-deelnemers.

In Nefyto Bulletin 2013/2 is uitgebreid aandacht besteed aan biologische middelen die door Nefyto-deelnemers op de markt worden gebracht. "De stap naar biologisch is voor onze industrie een logische stap, ook al hebben we sterke roots in de chemie", zegt Michael Kester, lid van het dagelijks bestuur van Nefyto. "Het gaat immers om gewasbescherming, dat staat centraal. Al van oudsher richt onze industrie zich op de weerbaarheid van de plant tegen ziekten. Lag voorheen het accent op chemische middelen, de laatste jaren verschuift dit accent steeds meer naar de combinatie van chemisch en biologisch. Zeker binnen de geïntegreerde gewasbescherming is het goed dat een telers verschillende middelen tot zijn beschikking heeft, zodat hij steeds de beste oplossing kan kiezen. Dit zowel met het oog op effectiviteit als op milieu en gezondheid." ■

Al 160 Green Deals

Bedrijven, maatschappelijke organisaties of overheden lopen soms tegen knelpunten aan als ze een duurzaam initiatief willen realiseren. De Rijksoverheid kan dan helpen om deze barrières te doorbreken door een Green Deal met ze aan te gaan. Nederland wil toe naar een economie waarin duurzaamheid en economische groei hand in hand gaan. Green Deals passen daarin. Sinds de start in 2011 heeft de Rijksoverheid circa 160 Green Deals gesloten.

Activiteitenbesluit Agrarisch

In het Activiteitenbesluit milieubeheer (afgekort AB) staan algemene milieuregels die van toepassing zijn op activiteiten die boeren en tuinders op hun bedrijf uitvoeren. Denk hierbij aan het opslaan van producten, het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en het schoonmaken van machines. Het AB bevat veel (juridische) informatie en details. Om de praktijk goed en praktisch te informeren, is er de website www.activiteitenbesluitagrarisch.nl. Daarnaast staat er bij bepaalde activiteiten extra informatie, waarbij onder meer gebruik is gemaakt van de Toolbox Emissiebeperking (www.toolboxwater.nl).

GEWASBESCHERMING MENSENWERK

Jos Pauwels

Jos Pauwels werkt sinds 2009 bij Nefyto-deelnemer Bayer Crop Science, waar hij nu crop manager akkerbouw is. "Ik ben geboren en getogen in het Zeeuwse Rilland. We woonden aan de rand van het dorp, met uitzicht over de akkers. Als jongen mocht ik een keer met de buurman mee op de trekker, die aan het ploegen was. Ik was helemaal verkocht, geweldig vond ik het. Later ben ik in mijn vrije tijd gaan werken op het akkerbouwbedrijf van een naburige teler, waar ik ieder vrij uurte te vinden was, ook tijdens mijn studietijd. Ik heb er veel geleerd. Nog steeds kom ik af en toe bij telers in die streek om advies te geven vanuit mijn achtergrond."

Jos Pauwels: "Ik kan nog jaren vooruit in de gewasbescherming."

De liefde voor de akkerbouw maakte het voor Jos Pauwels gemakkelijk om na het VWO een studiekeuze te doen. Het werd plantenteelt-wetenschappen in Wageningen, een teeltkundige opleiding voor de akkerbouw. "Ik ben nog steeds blij met de richting die ik gekozen heb. Ik zou ook niet weten welk ander vakgebied ik leuk zou vinden." Na zijn studie ging Jos Pauwels aan de slag bij de agrarische coöperatie CZAV. Daarna was hij projectleider en onderzoeker bij het IRS, het onderzoeks- en kenniscentrum voor de suikerbietenenteelt.

'Veel dynamiek en uitdaging'

Vanuit het IRS maakte Jos Pauwels de overstap naar de gewasbescherming. Eerst bij Belchim, vervolgens bij Bayer CropScience. Bij Bayer CropScience begon hij als technisch adviseur. Inmiddels is hij crop manager, een functie binnen de marketing. De gewassen waarmee hij zich bezighoudt, zijn met name aardappelen en maïs. "Mijn werkzaamheden bestaan voor een deel uit operationele marketing. Denk daarbij aan het maken van folders, advertenties en andere werkzaamheden die bij operationele marketing horen. Daarnaast is er de marketing op lange termijn, die verbonden is aan R&D. De ontwikkeling van een nieuw gewasbeschermingsmiddel neemt zeker tien jaar in beslag. Het is mooi om die trajecten te volgen en een werkzame stof stapje voor stapje richting de markt te zien gaan. Zodoende heb ik ook van doen met het registratietraject, dat tegenwoordig erg ingewikkeld en tijdrovend is, door de vele regelgeving." Al tijdens zijn studie had Jos Pauwels specifiek belangstelling voor gewasbescherming. "Ik heb ieder vak gevolgd dat met gewasbescherming van doen had. De biochemische werking van een gewasbeschermingsmiddel vind ik fascinerend, gecombineerd met de vertaalslag naar de praktijk."

Jos Pauwels werkt nu vijf jaar bij Bayer CropScience. "Voordat ik hier kwam, ben ik meerdere keren van baan gewisseld. Daar heb ik veel van geleerd en ik heb er mijn blik mee verbreed. De gewasbescherming biedt zoveel dynamiek en uitdaging, daar kan ik nog jaren mee vooruit. Hier blijf ik dus nog wel even." ■

Blootstellingsonderzoek omwonenden wordt voorbereid

Nefyto steunt onderzoek en pleit voor wetenschappelijke discussie

Op advies van de Gezondheidsraad heeft het Kabinet besloten tot een blootstellingsonderzoek voor omwonenden van percelen waar gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast. Binnenkort starten de voorbereidingen. Nefyto staat positief tegenover dit onderzoek en stelt graag haar kennis en expertise beschikbaar.

De vraag over de veiligheid van omwonenden, maar ook van omstanders en passanten, speelt zowel op nationaal als Europees niveau. Zo wordt momenteel gewerkt aan een Europese Guidance voor de risico-beoordeling voor omwonenden. De veiligheid van deze groepen is altijd geacht afgedekt te zijn door de beoordeling van de veiligheid van de toepasser. De laatste jaren komen er vanuit de samenleving vragen of dit ook daadwerkelijk zo is. Zo zijn er groepen die hiervoor aandacht vragen. In Nederland is dat bijvoorbeeld de stichting Bollenboos, geïnitieerd in Drenthe door omwonenden van percelen waar lelies worden gekweekt.

Mede naar aanleiding van deze vragen heeft het Kabinet aan de Gezondheidsraad advies gevraagd over de mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden van percelen waar gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast. Dat heeft geresulteerd in het rapport 'Gewasbescherming en omwonenden', dat begin 2014 is aangeboden.

Rapport Gezondheidsraad

In het rapport stelt de Gezondheidsraad vast dat in Nederland momenteel alleen een blootstellingsschatting plaatsvindt voor omwonenden van kassen en voor kinderen en volwassenen die zich op gazons begeven die met een gewasbeschermingsmiddel behandeld zijn. Voor alle andere omwonenden werd er vanuit gegaan dat de risicobeoordelingen voor in het bijzonder de omstanders, voldoende worst case zijn om het risico voor omwonenden af te dekken. De begrenzing van de risico's voor toepassers, werkers, beroepsmatige omstanders, consumenten

en voor het milieu biedt impliciet ook aan omwonenden en niet-beroepsmatige omstanders en passanten enige mate van bescherming.

Dat betekent dat er vooralsnog geen afzonderlijke beoordeling van de risico's voor omwonenden plaatsvindt. In Duitsland en het Verenigd Koninkrijk gebeurt dat sinds kort wel. Volgens de onlangs van kracht geworden Europese Verordening 1107/2009 dient ook specifiek het risico voor omwonenden te worden bepaald. Een EU-harmonisatie hierover is aanstaande.

Dit alles overziend stelt de Gezondheidsraad voor om onderzoek naar de blootstelling van omwonenden te verrichten. Het Kabinet heeft in februari 2014 in een Kamerbrief laten weten dat zij het advies om een blootstellingsonderzoek te verrichten overneemt. Binnenkort wordt gestart met de voorbereidingen van het onderzoek.

Toelating en innovatie

Nefyto is zich ervan bewust dat een deel van de samenleving zich zorgen maakt over de veiligheid en gezondheid van omwonenden, omstanders en passanten. Nefyto vindt dat deze gevoelens serieus moeten worden genomen. Daarom staat Nefyto positief tegenover het door de Gezondheidsraad geadviseerde blootstellingsonderzoek en stelt zij graag haar kennis en expertise hiervoor beschikbaar.

Tegelijk is het goed te beseffen dat door de huidige toelatingsprocedure voor gewasbeschermingsmiddelen de veiligheid van mens, dier en milieu in hoge mate gegarandeerd is. Al decennia lang behoren gewasbeschermingsmiddelen tot de best onderzochte en strengst beoordeelde chemische stoffen. De industrie innoveert voortdurend, met onder meer als doel de veiligheid van gewasbeschermingsmiddelen verder te

Standpunt Nefyto

Nefyto vindt dat zorgen serieus moeten worden genomen, maar merkt op:

- Door de huidige toelatingsprocedure voor gewasbeschermingsmiddelen is de veiligheid van mens, dier en milieu in hoge mate gegarandeerd.
- De industrie innoveert voortdurend, met onder meer als doel de veiligheid van gewasbeschermingsmiddelen verder te vergroten.
- Hoewel de toelatingsprocedure geen aparte beoordeling kent van de risico's voor omwonenden, wordt dit wel degelijk afgedekt door de huidige risico-beoordeling. De veiligheid van de toepasser (die een hogere en langere blootstelling heeft) geldt hierbij als uitgangspunt.
- Nefyto ziet wel in dat verfijningen in de risicobeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen voor (specifieke groepen) omwonenden mogelijk zijn.
- Nefyto benadrukt dat de risico-beoordeling voor omwonenden geen specifieke Nederlandse aangelegenheid is.
- Nefyto pleit er daarom voor om de totstandkoming van een Europese Guidance te versnellen.
- Nefyto pleit ervoor om de discussie over omwonenden en gewasbescherming op basis van wetenschappelijke feiten te voeren.

Bijeenkomst KNPV

Op 21 mei organiseerde de werkgroep Gewasbescherming en Maatschappelijk Debat van de Koninklijke Nederlandse Plantenziektkundige Vereniging (KNPV) een bijeenkomst over gewasbescherming en omwonenden. Aanwezig waren vertegenwoordigers uit de land- en tuinbouw, industrie, omwonenden, milieubeweging, overheid en onderwijs. Het debat vond plaats in Wageningen en werd geleid door Felix Rottenberg.

De inleiding werd verzorgd door Fred Woudenberg, voorzitter van de Commissie Gewasbescherming en omwonenden van de Gezondheidsraad. Hij gaf een uiteenzetting over risicobeleving en legde uit dat het beleefde risico doorgaans anders is dan het daadwerkelijke, berekende risico. Dat komt doordat bij het beleefde risico ook andere factoren een rol spelen, zoals vrijwilligheid, beheersbaarheid, openheid en persoonlijk te behalen voordelen. Daardoor kunnen omwonenden de risico's van een bespuiting anders beleven dan de teler en verschilt het beleefde risico ook van het daadwerkelijke risico.

"De valkuil is dat de betrokken partijen elkaar gaan overtuigen van de hoogte van het risico", aldus Fred Woudenberg. "Dat werkt doorgaans averechts. Veel effectiever is het om met elkaar in gesprek te gaan, zoals dat ook gebeurt in het Verenigd Koninkrijk met behulp van het Good Neighbour Initiative. Zorg dat je

communiqueert en neem van beide kanten de nodige voorzorgsmaatregelen."

Na de inleiding kwamen vertegenwoordigers van vier verschillende partijen aan het woord, om in een korte pitch hun standpunt weer te geven. Dat waren LTO-Nederland, Stichting Bollenboos, Nefyto en Greenpeace. Namens Nefyto sprak Nefyto-secretaris Jo Ottenheim, die verkort het standpunt van Nefyto weergaf zoals beschreven in dit artikel.

Namens LTO Nederland zei Joris Baecke, portefeuillehouder plantgezondheid: "Op basis van de huidige gegevens zijn ernstige zorgen over de veiligheid van omwonenden niet nodig. Toch staat LTO achter het geadviseerde blootstellingsonderzoek, want ook wij willen graag duidelijkheid over de risico's. Ook willen wij bij telers een open houding naar omwonenden stimuleren, om uitleg te geven en afspraken te maken over specifieke situaties. Zeker bij intensieve teelten."

vergroten. Dat gebeurt bijvoorbeeld via het ontwikkelen van nieuwe actieve stoffen en formuleringvormen. Bovendien voert de industrie, vooruitlopend op de toekomstige Europese regelgeving, voor nieuwe stoffen nu al regelmatig risico-evaluaties voor omwonenden uit.

Voor alle actieve stoffen van gewasbeschermingsmiddelen is de afgelopen jaren door de Europese Unie onderzocht of deze veilig gebruikt kunnen worden met betrekking tot de gezondheid van mens, dier en milieu. Bij het afronden van het beoordelingsprogramma in maart 2009 stelde de Europese Commissie: 'Deze beoordeling geeft grote zekerheid dat de middelen die op dit moment op de markt zijn, acceptabel zijn voor de menselijke gezondheid en het milieu, volgens de voor heel Europa geldende criteria'.

Duitse en Britse methoden

In haar rapport erkent de Gezondheidsraad dat de industrie succesvol heeft geïnnoveerd en stelt zij onder meer het volgende: 'Moderne chemische gewasbeschermingsmiddelen zijn selectiever en beter afbreekbaar en hopen zich minder in het lichaam van mens en dier op dan middelen die vroeger werden gebruikt'.

De Gezondheidsraad adviseert om in de periode totdat de Europese Guidance klaar is, de bestaande Duitse en Britse methoden te hanteren. Een groot deel van de gewasbeschermingsmiddelen op de Nederlandse markt is ook toegelaten in Duitsland en het Verenigd Ko-

ninkrijk. Dit betekent dat deze middelen al zijn doorgerekend met de Duitse en Britse modellen en op basis daarvan veilig zijn bevonden. De genoemde modellen zijn overigens niet van toepassing op gasvormende middelen.

Huidige risico-beoordeling

De beoordeling van de risico's voor de menselijke gezondheid is een essentieel onderdeel van de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen. De beoordeling van deze risico's is gericht op alle personen die tijdens of na het gebruik met het middel in aanraking kunnen komen, waaronder toepassers en omstanders. Bij de vaststelling van de grenswaarden voor de mens wordt gewerkt met een zeer ruime veiligheidsmarge.

Hoewel de toelatingsprocedure geen aparte beoordeling kent van de risico's voor omwonenden, wordt dit wel degelijk afgedekt door de huidige risico-beoordeling. De toepasser die de formulering klaarmaakt en toepast, heeft gedurende lange tijd een relatief hoge blootstelling. Daarmee vormt de toepasser de worst-case blootgestelde met betrekking tot humane toxiciteit. Ook de Gezondheidsraad stelt dat omwonenden hierdoor impliciet een zekere bescherming genieten en dat zij alleen in uitzonderlijke situaties mogelijk risico's lopen.

Europese Guidance

Nefyto is van mening dat het risico voor omwonenden door de huidige risico-beoordeling wordt afgedekt.

Tegelijk ziet Nefyto in dat verfijningen in de risicobeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen voor (specifieke groepen) omwonenden mogelijk zijn. Nefyto pleit er daarom voor, via haar Europese organisatie ECPA, om de totstandkoming van een Europese Guidance te versnellen. Met deze Guidance kan de risicobeoordeling voor omwonenden worden uitgevoerd aan de hand van de laatste stand van de wetenschap.

Nefyto benadrukt dat de risicobeoordeling voor omwonenden, passanten en toepassers geen specifieke Nederlandse aangelegenheid is. Een discussie over de beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen voor omwonenden kan en mag niet leiden tot een specifieke Nederlandse methode.

Tot slot pleit Nefyto ervoor om de discussie over omwonenden en gewasbescherming op basis van wetenschappelijke feiten te voeren, zoals ook het toelatingsbeleid een wetenschappelijke basis kent. ■

In het kort

- De vraag over de veiligheid van omwonenden speelt op nationaal en Europees niveau. Momenteel wordt gewerkt aan een Europese Guidance voor de risicobeoordeling voor omwonenden.
- Het Kabinet heeft de Gezondheidsraad advies gevraagd over de mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden van percelen waar gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast.
- Dit heeft resulterend in een rapport, dat begin 2014 is aangeboden.
- De Gezondheidsraad vermoedt dat het risico voor omwonenden laag is.
- Om duidelijkheid te krijgen adviseert de Gezondheidsraad een blootstellingsonderzoek. Het Kabinet heeft dit advies overgenomen.
- Nefyto staat positief tegenover dit onderzoek en stelt haar kennis en expertise ter beschikking.

Campagne 'Een goede buur is beter...'

Nefyto voert samen met LTO Nederland, Cumela Nederland en Agrodis een voorlichtingscampagne rond gewasbescherming en omwonenden, getiteld 'Een goede buur is beter...'. Doel van de campagne is het stimuleren van telers om oog te hebben voor hun directe omgeving bij de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. In een brochure en een flyer worden handvatten aangereikt voor een goede en effectieve communicatie met omwonenden. Brochure en flyer zijn te downloaden via de website van Nefyto.

Europees Parlement: 'Geen private residu-normen'

Het Europees Parlement heeft in maart 2014 een resolutie aangenomen over de toekomst van de Europese tuinbouwsector. Hierin staat een aantal bepalingen, waarvan bepaling 17 opvallend is. Daarin wordt gesteld dat private normen voor residuen van gewasbeschermingsmiddelen, zoals gesteld door een aantal grote retailketens, anti-competitief en schadelijk zijn voor de belangen van groente- en fruittelers. Het Europees Parlement doet een beroep op de Europese Commissie om deze praktijken een halt toe te roepen. Dit gezien het feit dat de Europese regelgeving ten aanzien van residuen van gewasbeschermingsmiddelen adequate bescherming biedt voor zowel consumenten als telers.

Video namaak-gewasbeschermingsmiddelen: 'goed opletten en melden'

Veel sectoren worden geconfronteerd met namaakproducten (counterfeit) die op de markt worden gebracht. Dat geldt helaas ook voor de land- en tuinbouw met gewasbeschermingsmiddelen. Namaak-gewasbeschermingsmiddelen zijn niet beoordeeld door het Ctgb en zijn dus illegaal. De samenstelling en effecten kunnen afwijken van wel beoordeelde middelen. Daarmee kunnen risico's ontstaan voor gezondheid, veiligheid, milieu en gewas.

De distributie van gewasbeschermingsmiddelen in Nederland is goed geregeld via de Stichting Certificatie Distributie in Gewasbescherming (www.stichtingcdg.nl). Toch blijft het belangrijk om alert te zijn op de mogelijke aanwezigheid van illegale, namaak-gewasbeschermingsmiddelen. Om deze reden heeft Nefyto (in samenwerking met ECPA, de Europese koepelorganisatie van de gewasbeschermingsindustrie) hierover een korte video gemaakt. Deze is hier te zien: www.youtube.com/watch?v=Rq7V0dzBFQk. Op YouTube is deze video ook te vinden via de zoekopdracht 'meld illegale gewasbeschermingsmiddelen'.

Nefyto roept op om attent te blijven op de mogelijke aanwezigheid van illegale, namaak-gewasbeschermingsmiddelen. Meer informatie vindt u op de website www.illegalpesticides.eu

In Memoriam Tiny Aerts

Geheel onverwacht overleed op 19 juni 2014 Tiny Aerts, voorzitter van de ZLTO-vakgroep Glastuinbouw en portefeuillehouder gewasbescherming. Vanuit deze functies had hij regelmatig contact met Nefyto. Tiny Aerts, komkommerteler in het Brabantse Elshout, is vele jaren actief geweest in de landelijke belangenbehartiging voor de glastuinbouw. Hij was goed ingevoerd in alles wat met water, milieu en gewasbescherming te maken heeft. Juist de laatste maanden zijn de contacten tussen Nefyto en Tiny Aerts intensiever geweest in het kader van de gesprekken over de zuivering van spuiwater uit de glastuinbouw. Tiny Aerts was een enthousiast en bevlogen belangenbehartiger van de glastuinbouw, met een goed politiek instinct en gevoel welke kant het met de sector in de toekomst op moest. Met het overlijden van Tiny Aerts verliest ZLTO een bijzonder bestuurder.

Toolbox emissiebeperking

Als gewasbeschermingsmiddelen in normoverschrijdende concentraties in het water voorkomen, is dat slecht voor de waterkwaliteit én het behoud van een effectief middelenpakket. Normoverschrijdingen kunnen namelijk tot gevolg hebben dat een middel gebruikrestricties krijgt of zelfs verboden wordt. Ook neemt de milieudruk van de overblijvende middelen toe. Tijdens de Nefyto jaarvergadering in december 2013 is daarom de Toolbox emissiebeperking gepresenteerd (zie ook Nefyto Bulletin 2013/4). Door Nefyto en Agrodis is bijgehouden waar en wanneer presentaties over de Toolbox zijn gehouden. Hieruit is af te leiden dat bijna 10.000 boeren, tuinders, distributeurs en andere betrokkenen in de sector kennis hebben genomen van de diverse mogelijkheden om de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater te vermindern. Dit betekent dat maar liefst 30 tot 40% van de personen in de gewasbeschermingsketen kennis heeft van de Toolbox.

‘Verbeter innovatie en concurrentiepositie EU’

Europese gewasbeschermingsindustrie presenteert beleidsvisie

Met de recente verkiezingen achter de rug, gaan het Europees Parlement en de Europese Commissie verder in een nieuwe samenstelling. Voor de Europese gewasbeschermingsindustrie, verenigd in ECPA, is dit een aanleiding om haar beleidsvisie te presenteren voor een duurzame en productieve toekomst van Europa.

In 2000 waren er 70 nieuwe gewasbeschermingsmiddelen in ontwikkeling, in 2012 waren dit er nog maar 28.

Om verschillende redenen investeert de mondiale gewasbeschermingsindustrie steeds minder in Europa. Eén van die redenen is de strenge en complexe regelgeving in de EU ten aanzien van de goedkeuring van actieve stoffen. Dit heeft tot gevolg dat er steeds minder nieuwe, innovatieve middelen op de Europese markt komen. Daardoor hebben Europese telers minder nieuwe technologie tot hun beschikking dan telers in andere wereldregio's.

Het nieuwe Europees Parlement en de nieuwe Europese Commissie staan voor een aantal uitdagingen. Een belangrijke uitdaging ligt in het verlies van de innovatiekracht en concurrentiepositie van de Europese agrarische sector, gecombineerd met de noodzaak een groeiende wereldbevolking te voeden met steeds schaarser wordende natuurlijke hulpbronnen.

Innovatie bevorderen

De EU zal een reeks initiatieven moeten nemen om haar vooraanstaande positie in de land- en tuinbouw te verzekeren, zegt ECPA, de koepelorganisatie van de Europese gewasbeschermingsindustrie. Deze initiatieven moeten innovatie bevorderen, banen creëren en duurzame productie borgen.

Voor een open en zinvolle discussie hierover heeft ECPA een nieuwe beleidsvisie ontwikkeld en gepresenteerd. Hierin adviseert ECPA onder meer om op een wetenschappelijke basis besluiten te nemen, slimme regelgeving te implementeren en innovatie als uitgangspunt te nemen bij de besluitvorming. De

Jean-Charles Bocquet (ECPA). “Onze industrie is vastbesloten om bij te dragen aan een sterker Europa, door het ondersteunen van een duurzame en concurrerende landbouw.”

kern van ECPA's beleidsvisie wordt gevormd door vijf beleidlijnen. Een beknopte weergave hiervan vindt u in het kader bovenaan deze pagina.

Trends R&D

Dat de Europese innovatie en concurrentiepositie onder druk staan, blijkt uit een rapport van Philips McDougall. Dit bureau heeft in opdracht van ECPA een studie gedaan naar de trends op het gebied van R&D voor chemische gewasbeschermingsmiddelen. Dit resulteerde in een rapport dat in september 2013 werd gepresenteerd. Enkele belangrijke en opvallende bevindingen in deze studie waren de volgende.

De kosten van het op de markt

De beleidsvisie van ECPA

ECPA, de koepelorganisatie van de Europese gewasbeschermingsindustrie, heeft een beleidsvisie ontwikkeld om de innovatie, de concurrentiepositie en duurzame productie te bevorderen. Kern van deze visie zijn de volgende vijf aanbevelingen:

- Bouw een beleidskader dat op wetenschap is gebaseerd, dat nut en risico's afweegt en dat leidt tot een betere afstemming tussen risico-analyse en risicomanagement.
- Implementeer slimmere en betere regelgeving door uitvoering van een fitness check voor die regelgeving en door verbetering van impact assessments bij beleidsvorming.
- Zorg voor samenhang tussen het EU-beleid en de internationale verdragen, ter stimulering van eerlijke handel en verbetering van de concurrentiepositie van de Europese landbouw en industrie.
- Stimuleer innovatie door het aannemen van een 'Innovation Principle' in de EU-besluitvorming en door het versterken van de bescherming van intellectuele eigendomsrechten.
- Verhoog de productiviteit en de concurrentiepositie van de land- en tuinbouw op een duurzame manier.

Voor meer informatie en om deel te nemen aan de discussie, ga naar www.visionforeurope.eu.

brengen van een nieuwe actieve stof is in twintig jaar tijd gestegen van 152 miljoen dollar naar 256 miljoen dollar. Kort geleden is het R&D-budget voor zaden, plant- en pootgoed het R&D-budget voor gewasbeschermingsmiddelen voorbijgestreefd. In 2000 waren er 70 nieuwe gewasbeschermingsmiddelen in ontwikkeling, in 2012 waren dit er nog maar 28.

Tot voor kort was Europa de leidende markt voor gewasbeschermingsmiddelen, inmiddels is dat Azië. De afgelopen decennia worden er steeds minder nieuwe gewasbeschermingsmiddelen ontwikkeld gericht op Europa. Dit is in dertig jaar tijd teruggelopen van 33,3 pro-

cent naar 16,4 procent. Eenzelfde beweging zien we in de R&D-investeringen in Europa: van 33,3 procent naar 7,7 procent.

Regelgeving

Kortom, Europa verliest haar leidende positie op de wereldmarkt als het gaat om gewasbescherming en innovatie. Volgens de onderzoekers van Philips McDougall zijn er drie belangrijke oorzaken. Ten eerste: de oudste lidstaten van de EU zijn wereldwijd de langzaamst groeiende afzetmarkt voor gewasbeschermingsmiddelen. Ten tweede: GM-technologie (een belangrijke drijfveer voor innovatie in de gewasbescherming) is in Europa niet geaccepteerd. Ten derde: de strenge regelgeving in de EU ten aanzien van de goedkeuring van actieve stoffen.

Het gevolg is dat Europese telers veel minder innovatieve technologie tot hun beschikking hebben dan hun concurrenten in andere delen van de wereld, aldus de onderzoekers van Philips McDougall.

Kansen

Een nieuw Europees Parlement en een nieuwe Europese Commissie hebben de kans om het tij te keren. Daarom ziet ECPA dit als een uitgelezen moment om haar nieuwe beleidsvisie voor Europa te presenteren, met als doel innovatie en duur-

In het kort

- Er komen steeds minder nieuwe, innovatieve gewasbeschermingsmiddelen op de Europese markt. De R&D-investeringen van de mondiale gewasbeschermingsindustrie in Europa zijn de laatste decennia sterk teruggelopen, vooral ook ten opzichte andere wereldregio's.
- Doordat Europese telers minder nieuwe technologie tot hun beschikking hebben dan telers in andere regio's, staat de concurrentiepositie van de Europese land- en tuinbouw onder druk.
- Onder meer door de strenge Europese regelgeving ten aanzien van de goedkeuring van actieve stoffen lopen de R&D-investeringen van deze industrie in de EU terug.
- Voor een open en zinvolle discussie hierover heeft de Europese gewasbeschermingsindustrie, verenigd in ECPA, een nieuwe beleidsvisie ontwikkeld en gepresenteerd.
- Deze beleidsvisie omvat vijf aanbevelingen, met als doel innovatie en duurzame productie te bevorderen en de concurrentiepositie te versterken.

zame productie te bevorderen en de concurrentiepositie te versterken.

“Onze industrie is vastbesloten om bij te dragen aan een sterker Europa, door het ondersteunen van een duurzame, efficiënte, concurrerende en productieve landbouw”, zegt Jean-Charles Bocquet, directeur-generaal van de ECPA. “De oplossingen die wij aan boeren en tuinders leveren, bieden grote voordelen voor de maatschappij: gezonde, kwalitatief hoogwaardige en betaalbare levensmiddelen, economische stabiliteit, efficiënt gebruik van hulpbronnen en verbeterde biodiversiteit. Om dit te kunnen blijven doen, hebben we een Europees kader nodig dat innovatie bevordert in plaats van ontmoedigt.” ■

R&D INVESTERINGEN
GEWASBESCHERMING EUROPA
DAALDEN VAN

33,3%
IN 1981-1990 NAAR
7,7%
IN 2005-2014

HET AANTAL NIEUWE
ACTIEVE STOFFEN
DAT JAARLIJKS OP DE
MARKT WORDT GEBRACHT
IS GEDAALD MET
70%

COLOFON

NEFYTO BULLETIN 2 | JULI 2014 | JAARGANG 20 Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto (Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie), belangenorganisatie voor de Nederlandse agrochemische industrie. Het bulletin wordt kosteloos toegezonden aan personen en organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij gewasbescherming in Nederland. Nefyto Bulletin verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1800.

REDACTIE Nefyto, Hogeweg 16 | Postbus 80523, 2508 GM Den Haag | t (070) 750 31 00 | f (070) 354 46 31 | nefyto@nefyto.nl | www.nefyto.nl TEKST EN REALISATIE FredMeijer.nl Communicatie, Doetinchem

ONTWERP EN LAY-OUT Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen FOTOGRAFIE Fred Meijer, Roel Rozenburg, Bayer, ECPA, Syngenta, ZLTO DRUK JP Offset, Duiven

VERSPREIDING Controlled circulation / ISSN 1382-3833